

Parlamentul
Republicii Moldova

DCJ - 08 nr. 425

26 august 2020

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru completarea
articolului 27 din Legea nr.344-XIII
din 23 decembrie 1994 privind statutul juridic special
al Găgăuziei (Găgăuz-Yeri)
(nr.328 din 16.07.2020)

În conformitate cu articolul 54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996 și cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, Direcția generală juridică a examinat proiectul nominalizat și expune următoarele considerente.

I. ASPECTE DE ORDIN GENERAL.

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Reglementarea prin lege organică a statutului special al unității teritoriale autonome Găgăuzia ține de competența Parlamentului și corespunde prevederilor art. 66 și art. 72 din Constituția Republicii Moldova.

3. Prin proiectul de lege se propune modificarea Legii nr.344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Găgăuz-Yeri) în vederea introducerii avizării obligatorii de către Adunarea Populară a UTA Găgăuzia a proiectelor de acte normative ce vin să modifice legea menționată. În acest context proiectul de lege prevede că "proiectele de legi pentru modificarea și/sau completarea Legii nr.344/1994 pot fi adoptate de Parlament numai după avizarea lor pozitivă de către Adunarea Populară a UTA Găgăuzia."

4. Conform notei informative realizarea proiectul de lege în cauză nu necesită alocarea unor mijloace financiare.

II. SUGESTII ȘI OBIECȚII DE ORDIN JURIDIC.

Examinând inițiativa legislativă prin prisma legislației în vigoare considerăm că proiectul de lege în varianta înaintată contravine prevederilor constituționale prezentând următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile alin.(1) art.2 din Constituția Republicii Moldova suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova, care este exercitată în mod direct și prin organele sale reprezentative, în formele stabilite de Constituție

Art.60 alin.(1) din Constituție stabilește expres că Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului RM și unica autoritate legislativă a statului. Poporul exercită suveranitatea prin intermediul Parlamentului care îndeplinește una dintre cele mai importante funcții ale statului – stabilirea cadrului legislativ. Astfel, împuternicirile în domeniul legislativ al Parlamentului Republicii Moldova ce reprezintă expresia suveranității naționale a voinței poporului – unicul titular al puterii politice, nu pot fi limitate contrar prevederilor Constituției. Termenul "aviz pozitiv" utilizat în proiectul de lege, constituie o condiție ce depinde exclusiv de voința Adunării Populare. Considerăm că această inițiativă aduce atingere prevederilor constituționale, or orice limitare a dreptului Parlamentului trebuie să fie stipulată expres în Constituție. În acest context, legea fundamentală prevede condiționarea exercitării dreptului Parlamentului în domeniul legiferării, în cazul amendării legislative a legilor ce țin de domeniul bugetului public național (art.131 din Constituție).

Totodată considerăm că introducerea obligativității unui aviz pozitiv din partea Adunării Populare UTA Găgăuzia la etapa examinării proiectului de lege în Parlament ar putea avea efect negativ asupra procesului legislativ și anume târăgănarea acestuia. Mai mult, prezentarea unui aviz negativ sau neprezentarea avizului de către Adunarea Populară în termenul stabilit poate duce la blocarea sau stoparea procesului legislativ.

În contextul subiectului abordat prin proiectul legii, considerăm oportun examinarea posibilității de legiferare a variantei de prezentare de către Adunarea Populară a Găgăuziei, în cazul proiectelor de modificare a Legii nr.344/1994, a avizului cu caracter consultativ.

III. Respectarea procedeeilor de tehnică legislativă.

Întru conformarea rigorilor stabilite de Legea nr.100/2017 atenționăm:

- *asupra respectării articolului 62* ce prevede că "modificarea actului normativ constă în schimbarea oficială a textului actului, inclusiv a dispozițiilor finale sau tranzitorii, realizată prin modificări, excluderi sau completări ale unor părți din text". În această ordine de idei în denumirea proiectului de lege cuvântul "completarea" se va substitui cu cuvântul "modificarea";

- *asupra aplicării alin.(3) din articolul 51* care stabilește "Dacă actul normativ conține un singur articol, în loc de număr se utilizează sintagma "Articol unic";

- *asupra noilor cerințe ale practicii de elaborare a actelor legislative în vederea indicării numărului actului legislativ și prin bară a anului adoptării acestuia.* În acest context, în denumirea proiectului de lege, precum și în textul acestuia, fraza "Legea nr.344-XIII din 23 decembrie 1994" se va substitui cu fraza "Legea nr.344/1994";

- *în cazul adoptării proiectului de lege, efectul adoptării acestuia va fi necesitatea modificării cadrului legal existent , în acest context atenționăm asupra prevederilor alin.(4) al art. 63 care statuează „Dacă adoptarea, aprobarea sau emiterea unui act normativ presupune modificarea ulterioară a altor acte normative, modificările respective se includ, în ordine cronologică, într-un proiect separat de modificare a cadrului normativ conex, care se prezintă împreună cu proiectul actului normativ de bază, sau se includ în dispozițiile tranzitorii ale actului normativ de bază”.*

Asupra oportunității adoptării proiectului de lege urmează să se expună Parlamentul în ședință plenară, însă **atenționăm** că la data de 21.07.2017 Parlamentul a adoptat în prima lectură un proiect de lege cu același subiect și cu un conținut similar (vezi proiectul nr.318/15.07.2016) și **reamintim alin.(2) al articolului 27** din Legea nr.344/1996 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Găgăuz-Yeri) **că legea menționată se modifică și se completează cu votul a trei cincimi din deputații aleși în Parlamentul Republicii Moldova.**

ex.: Viorica Stratiev

tel.022.820.584

Șef Direcție
ION CREANGĂ
Creangă